

План лабораторного заняття № 2

Тема 2: Компетенція експертних систем

Неінформативний та інформативний пошук

Навчальний час: 8 год.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як „Вступ до фаху” та „Інформатика”, «Методологія тестування програмного забезпечення».

Мета і завдання лабораторного заняття: навчитися розв'язувати задачі методами неінформативного пошуку, орієнтуватися в поняттях неінформативного пошуку, пошук у ширину, пошук за критерієм вартості, пошук у глибину, пошук з обмеженням глибини, пошук у глибину з ітераційним збільшенням глибини, двонаправлений пошук. Навчитися розв'язувати задачі методами інформованого пошуку, досліджувати простір станів, ознайомитися з видами інформованого пошуку.

Питання для перевірки базових знань за темою лабораторного заняття:

1. У чому полягає сутність пошуку у ширину?
2. За яких умов пошук у ширину відрізняється від пошуку за критерієм вартості?
3. Назвіть переваги та недоліки стратегії пошуку у ширину. Яким чином можна її покращити?
4. У чому полягає сутність пошуку у глибину?
5. Порівняйте пошук у ширину та пошук у глибину. Яка із цих стратегій є ефективнішою?
6. Чи можна вважати пошук у ширину і пошук у глибину стратегіями пошуку у просторі станів? Чому?

7. Порівняйте пошук з обмеженням глибини та пошук з ітераційним збільшенням глибини?
8. У чому полягає сутність двонаправленого пошуку?
9. За якими параметрами оцінюють складність стратегії пошуку?
10. Яка стратегія неінформативного пошуку є найефективнішою?
11. У чому суть інформованого пошуку? Які стратегії цієї групи методів вам відомі?
12. Дайте визначення поняття «простір станів»?
13. У чому полягає сутність жадібного пошуку за першим найкращим співпаданням?
14. Назвіть переваги та недоліки стратегії жадібного пошуку за першим найкращим співпаданням?
15. У чому полягає сутність пошуку A^* : мінімізація сумарної вартості?
16. У чому полягає сутність евристичного пошуку?
17. Яка стратегія інформованого пошуку є найефективнішою?

Короткі теоретичні відомості

I. Неінформативний пошук

Пошук називається **неінформативним**, якщо відомі лише початкові дані та ціль пошуку.

Відомо декілька стратегій неінформативного пошуку:

- пошук у ширину;
- пошук за критерієм вартості;
- пошук у глибину;
- пошук з обмеженням глибини;
- пошук з ітераційним збільшенням глибини;
- двонаправлений пошук.

Пошук у ширину – це проста стратегія, у якій спочатку розгортається вершина найвищого рівня дерева пошуку, потім усі вершини наступного рівня переходу, потім – вершини, пов'язані із вершинами-попередниками тощо. Переваги: прийнятний час пошуку неглибокого розв'язку, що не матиме нескінченного заглиблення. Недоліки: алгоритм вимагає великих обчислювальних витрат і значних затрат пам'яті, що значно обмежує застосовність методу.

Пошук за критерієм вартості базується на евристиці, яка вказує на перспективність розв'язку, що має найменшу вартість. Наведена стратегія пошуку відбувається за тих же умов, що і стратегія пошуку у ширину, причому, якщо вартості між рівнями переходу однакові, то ці стратегії співпадають. Недоліки: необхідно вводити критерії вартості; стратегія не гарантує, що знайдений розв'язок є оптимальним.

Пошук у глибину – це стратегія пошуку, у якій спочатку розгортається вершина найвищого рівня дерева пошуку, потім – вершини поточної пошукової гілки. Коли ж алгоритм дістається до найглибшого рівня пошукового дерева, який не має інших гілок, він відновлюється із наступної найвищої поверхневої вершини, яка має не досліджені вершини. Переваги: алгоритм вимагає менших затрат пам'яті у порівнянні зі стратегією пошуку у ширину. Недоліки: потрібно зважати на глибину дерева пошуку.

[Продовжити перегляд](#)

II. Інформативний пошук

Як зазначалося раніше, задачу формально визначають чотири компоненти: початковий стан, опис можливих дій агента, оцінка вартості варіантів і перевірка мети.

Інформованим називається пошук, у якому, окрім відомих початкових даних та цілі пошуку, використовуються знання, що стосуються даної предметної області.

Відомо декілька стратегій інформованого пошуку:

- жадібний пошук за першим найкращим співпаданням;
- пошук A^* : мінімізація сумарної вартості;
- евристичний пошук.

Головним компонентом цих алгоритмів є евристична функція, позначена $h(n)$:

*$h(n)$ - оцінка вартості найдешевшого шляху від вершини n до
цільової вершини*

[Продовжити перегляд](#)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ЛАБОРАТОРНОЇ РОБОТИ:

Приклад 1. Потрібно дістатися автомобілем із Києва у Херсон. Здійснити пошук найкращого маршруту за усіма критеріями неінформативного пошуку. Карта додається.

Приклад 2. Знайдемо шлях від Києва до Херсона, використовуючи всі методи інформативного пошуку.

Завдання для самостійної роботи.

1. Потрібно побудувати маршрут проїзду між містами. Відома топологія зв'язків між містами. Виконати: пошук у ширину; пошук у глибину; пошук з обмеженням глибини; пошук у глибину з ітераційним збільшенням глибини; двонаправлений пошук.
Зобразити рух по дереву пошуку на його графі та вказати складність кожного виду пошуку. Відстань до пункту призначення з'ясувати за географічною картою.
2. Існує транспортна мережа України. Зв'язки є двосторонніми, тобто передбачають рух у двох напрямках. Відстань до пункту призначення з'ясувати за географічною картою. Виконати: жадібний пошук за першим найкращим співпаданням; пошук A*: мінімізація сумарної вартості між обраними містами.
Зобразити на графі обраний маршрут. Зробити висновки.

Укладач: _____ Старух А.І., доцент, к.е.н.
(підпис) (ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)